

Josef Lada

český malíř, kreslíř, ilustrátor a spisovatel

* 17. 12. 1887 Hrusice u Senohrab, + 14. 12. 1957 Praha

Josef Lada se nejprve učil malířem pokojů, přešel však na knihtiskařství a současně navštěvoval večerní kursy kreslení na pražské Uměleckoprůmyslové škole, kam byl roku 1906 - po dvou neúspěšných pokusech - přijat do ateliéru Emanuela Dítěte a Arnošta Hofbauera. Školu po dvou semestrech opustil, neschopen přizpůsobit se výukovému programu. Patřil do uměleckého okruhu kavárny Union, byl členem Spolku výtvarných umělců Mánes a Sdružení českých umělců grafiků Hollar. V roce 1947 byl jmenován národním umělcem.

Převaha Ladovy kreslířské tvorby osobitého karikaturního typu spočívala v ilustracích; kresbám se také věnoval již od počátků výtvarného snažení (tehdy je podepisoval různými pseudonymy). Kresbou byl přímo posedlý, zaplňoval obrázky každý kus papíru, a to jak levou, tak i pravou rukou. Do značné míry jej ovlivnili mistři české kresby, především Mikoláš Aleš.

Již v učňovských letech přispíval do humoristických časopisů a novinových příloh, pro tisk pracoval až do vypuknutí 1. světové války (Švanda dudák, Humoristické listy, České slovo a řada dalších, včetně zahraničních); sám byl redaktorem Karikatury (1909). Postupně se jeho způsob kresby vymanil ze závislosti na secesní linii a na Alšově vzoru ke zcela osobitému karikujícímu stylu. Již před 1. světovou válkou se Lada zapojil do knižní ilustrace (Moje abeceda, 1910), v níž později zůstalo těžiště jeho práce. Soustředil se především na obrazový doprovod satirických a humorných knih, které nejlépe odpovídaly stylu jeho kresby. Vydával vlastní knihy (Veselý přírodopis, 1917; O Mikešovi, 1934-36; Bubáci a hastrmani, 1946), ale kresbami doprovázel i jiné autory; proslavil se zejména ilustracemi Haškových Osudů dobrého vojáka Švejka (s Haškem jej také pojilo osobní přátelství, jak o tom sám vypráví v autobiografii Kronika mého života), ale i děl Karla Havlíčka Borovského: Křtu sv. Vladimíra, Tyrolských elegií či Krále Lávry.

Lada má v českém umění zvláštní postavení, jeho zobrazení - dodnes reprodukováná na pohledech či v kalendářích - se stala symbolem českého venkova, přírody, vánoc.

Zdroj: <http://www.libri.cz/databaze/kalendarium/>